

QORAQALPOG'ISTON
RESPUBLIKASI
EKOLOGIYA VA
ATROF-MUHITNI
MUHOFAZA QILISH
QO'MITASI



QARAQALPAQSTAN
RESPUBLIKASÍ
EKOLOGIYA HÁM
QORSHAĞAN
ORTALÍQTÍ QORĞAW
KOMITETI

230100 Nókís qalası, Tań nuri №181-úy Tel.: (361) 224-08-77, Faks.: 224-19-51
el pochta: nukus@uznature.uz; rktabiat@exat.uz

2021 jıl “19” иыл

№ 02-01/18-7-1618

Nókis qalası

Қарақалпоғистон Республикаси
Жүйкорги Кенгесига

2021 йил 17 июлдаги 17-сонли мажлис
Баённомаси ижроси юзасидан

Қарақалпоғистон Республикаси Экология ва атроф-мухитни муҳофаза қилиш қўмитаси Нукус шаҳри атрофидаги марказий майдонлар ва ички кўча йўллари бўйларида экилган манзарали дараҳтларни касаллик ва заараркунандалардан ҳимоя қилиш ҳамда уларга карши курашиш бўйича қўйидагича **хулоса беради**:

Plafnoscoccus novae nass-«Арча унсимон» қурти заараркунанданинг личинка ва урғочилари арчанинг новдалари ва баргларини сўриб заар етказади. Унинг личинка ва урғочилари барча ер устки қисмлари билан озиқланади. Айниқса, барглар кучли даражада заарланади.

Plafnoscoccus novae nass-«Арча унсимон» қуртнинг катталиги 2-3 мм бўлиб ранги сарғиш, қизғиш, кулранг тусда бўлади. Етук самеъ (эркак) зотлари март ойи охирида, самка (урғочи зот)лари апрель бошларида чиқиши кузатилган. Уларнинг тухум қўйиши май ойи давомида ва июнь бошларигача давом этиб ўртacha 280 тагача тухум қўяди.

Бу заараркунандага қарши кураш ишларида қўйидаги тадбирларни амалга ошириш зарур.

Plafnoscoccus novae nass-«Арча унсимон» қуртини ички карантин аҳамиятга молик заараркунанда сифатида рўйхатга олиш, заараркунанда тарқалган жойлар ва ҳудудлар аниқланиши ҳамда бу жойлардан арча кўчатларини бошқа жойларга юборилишини қаътиян таъкиланиши шарт.

Зааркунандага қарши курашда унинг тухумдан личинка очиб чиқиш даврида кимёвий препаратларни қўллаш юқори самара беришини инобатга олиб кимёвий ишловларни шу даврларда бошлаш керак.

Зааркунанда билан жиддий шикастланиб қуриш ҳолатига келиб қолган дарахтларни кесиб унсимон қурт кенг тарқалмаслиги учун уларни ўша жойнинг ўзида ёқиб йўқотиш шарт.

Агротехник тадбирларни ўз вақтида ва тўлиқ бажариш (фосфорли, азотли, микроэлементлар Мастер, Кропшелд, Вегрутлар билан озиқлантириш).

Кимёвий препаратлардан Би-58 (янги) 40% эм.к, Багира 20% эм.к ва Атилла 5% эм.к фойдаланиш тавсия қилинади.

Ушбу препаратларни зааркунандаларнинг пайдо бўлиши билан биринчи ишлов ўтказилади ва зааркунанда буткул йўқолгунча ҳар ўн беш кунда кимёвий ишловлар олиб борилиши мақсадга мувофиқ деб хисоблаймиз.

Фитосанитария назорати кучайтирилиб, қишлоқ хўжалиги экинларини арчанинг новдалари ва баргларини сўриб заар етказадиган *Platynoscoccus novae nass*-«Арча унсимон» қуртидан самарали ҳимоя қилиш ва манзарали дарахтларни сақлаб қолиш чоралари кўриш зарур.

Раис биринчи ўринбосари

М. Жоллыбеков